

Andrej Rozman Roza, Davor Božič

Neron

Pop rock opera

Čas

V resnici so se dogodki odvijali med letoma 54 in 68 našega štetja.

Jezik

Vsi govorijo lublansk gorensk, razen Seneke, ki je suvereno zboren, in Tigelina, ki se trudi z leporečjem in zadaj tiči kak naglas. (Po mojem je Štajerc.) Zapis jezika je temu primeren. Za Seneko sem ohranil slovenski pravopis, za druge pa vpeljal glasovni zapis. Pravopisno so zapisane tudi nekatere pesmi.

Osebe

Neron

Rimski cesar. Mlad, telesno razvit in nabit. Zelo potenten in vase zagledan. Globoko čuteč rocker, ki brenka na kitaro in poje. Ves čas v stiku z nečim višjim. Megaloman. Veliko pije in ima strastna razmerja. Pogosto z rutko okrog vratu, ker čuva glas. Nikoli v istem oblačilu. Igralec naj uporablja normalen glas, le pri njegovih »nastopih« moramo dobiti vtis, da ni ravno najbolj talentiran pevec (hripav, pretiran itd).

Anej Seneka

Neronov učitelj, stoični filozof, pesnik, dramatik.

Tigelin

Prefekt pretorijanske garde, ki varuje cesarja. Povzpetnik. Nesposoben, a razmeroma zvest.

Agripína

Neronova mama, Kaligulova sestra, navajena dosežati cilje z zapeljivostjo. Erotika šprica iz nje tudi takrat, ko govori druge reči.

Popeja

Neronova ljubezen in druga žena. Lepa, pametna, preračunljiva in hladna.

Oto

Neronov prijatelj, sožurer, prvi mož Popeje.

Akte

Osvobojenka, Neronova ljubica, kasneje strežnica. Nema vloge.

Zbor

Moški in ženski plesalci.

Prevzemajo različne vloge: sužnji, natararji, stražarji, delavci, meščani in po potrebi še kaj.

Lev

Vanj je oblečen suženj.

1. dejanje

RAZGLAS

Razglas o Klavdijevi smrti.

1. UVERTURA

Instrumental.

Sobana v Neronovi palači

GOVORNA VAJA

*Neron, obrnjen proti gledalcem.
V rokah ima kup listov v mapi.
S hrbtom proti publiki ga posluša Seneka.
Ob Neronu Tigelin.
Neronu, ko bere, gre na smeh.
Je dejansko še zelo mlad.*

NERON: Prijatelji, Rimljani, državljani!

Ker usoda izbrala me je,
vrhovno prevzel sem oblast,
da bi po najboljših močeh
opravljal zahtevno dolžnost.
A enim, kot slišim, se zdi,
da sem za cesarja premlad.

2. BOLJ POČASI

SENEKA: **Bolj počasi in na tem mestu napravi premor.**

NERON: **Bravo. Seveda – premor.**

Tigelin, prosm te, skoč po mal vina!

Mam gobec suh, da se mi kr lima.

*Nakaže Tigelinu, naj mu
gre po pijačo.*

SENEKA: Ko boš pripravljen, nadaljuj!

*Tigelin prinese pijačo.
S strani pride Agripina.*

NERON: Mama!

SENEKA: Neron!

NERON *se za mamo posebej potrudi:*

A naj ne bo vas nič strah:
država je v varnih rokáh.
Povsod, kjer je rimski vojak
za zdaj še z odporom sprejet,
že v kratkem zavladal bo red.
Na Bližnji vzhod vnesel bom mir,
Britance navadil manir –
in muhaste Galce naučim,
da Galija spada pod Rim!
Agripina vstane. Gre k Neromu.

3. TREBA DAJAT JE OBLJUBE

AGRIPINA: **Točn to naj cesar ljudstvu govori!**

**Treba dajat je obljube,
vero v lepše, boljše dni.**

**Končn zdej je čist vse
točn tko kt mora bit!**

Pridno vadita naprej.

**Kako sem vesela,
da uspelo mi je, da si
končn cesar in da Rimu**

vlada moja rodna kri.

SENEKA *malo nestrpen, a stoično:*
No, prosim, Neron, nadaljuj.

In manj pij, da jutri boš spočit.

Pravilno izdihuj,

upočasni srčni utrip!

*Agripina odide,
poljubi Nerona v slovo.
Neron bere vse bolj nezainteresirano.*

GOVORNA VAJA

NERON: Vse to storim, brez skrbi!

A vseeno odklanjam naziv,
ki mi želite ga dat.

Ker me ni sram, da sem mlad,
hvaležno odklonil bom čast,
da zdaj že, ko nisem še siv,
bi nosil ugleden naziv
in se očeta naroda bi pustil imenovat.

Hvala za čast, a za njo sem pa res še premlad.

In sploh, saj še niti začel
nisem urejat sveta.

Naj rajši, kot da se pustim
brezmejno slavit in častit,
pokažem moža, ki me je
že kot mladeniča učil.

*»Učil« izgovori tako, kot bi to mu
učenje šlo že nekoliko na jetra.*

4. MEN SE VEČ NE DA

SENEKA: **Z manj poudarka na »učil« bi bil
bistveno bolj prepričljiv!**

NERON: **Že mogoče, ampak veš,
men se dons več res ne da
bit resen in zapet
od teh cesarskih jajc!**

5. NERON EXPRESS

*»Slika« se spremeni
v njegov fantazijski koncert.
Neron z »električno« liro,
Akte na »bobnih«, Tigelin
za orglami ... + cel band.
Kot kak koncert od Princea.*

NERON: **Napiš mi dramo, kjer bo konc total krvav,
da m lohk občinstvu ves talent iz sebe dau!
In ne skrb, igrou sem že velik dost težjih vlog,
rajš k to, napiš ti zame dober monolog!
To je vse, kar si želim, da se ohran spomin,
name kot na cesarja, ki je popeljal Rim
od nizkotnih strasti, ko teče v tri dni kri,
do kulturnih višin – pravi vzrok bolečin!**

Hočem bit njihov idol!

SENEKA: **A se ti meša?**

NERON: **Palatin in Kapitol!**

SENEKA: **Njemu se meša!**

NERON: **Turneja, petje in ples:**

NERON & ZBOR: **Neron, Neron, Neron express!**

NERON: **Hočem bit njihov simbol!**

SENEKA: **A se mu meša?**

NERON: **Sem žito in alkohol!**

SENEKA: **Njemu se meša!**

NERON: **Seneka, zdaj gre zares!**

NERON & ZBOR: **Neron, Neron, Neron express!**

Neron, Neron, Neron express!

SENEKA: **Tvoj učitelj sem in res bi rad ti svetoval,
danes ne počni tega, kar ti bo jutri žal!**

NERON: **Hvala, stari, a nad mano je samo nebo,
to pa mi je vse doslej precej na roke šlo!**

**Dej mi vlogo, kjer je treba jokati in umreti,
naj glasba zruka Rim in z njim ceu svet.**

**Mam oblast, izšolan glas, jest mam stil,
manjka mi, manjka le besedil!**

Hočem bit njihov idol!

SENEKA: **A se ti meša?**

NERON: **Palatin in Kapitol!**

SENEKA: **Njemu se meša!**

NERON: **Turneja, petje in ples:**

NERON & ZBOR: **Neron, Neron, Neron express!**

Naj ljudstvo se veseli!

SENEKA: **A se mu meša?**

NERON: **Ob men pozab na skrbi!**

SENEKA: **Njemu se meša!**

NERON: **Seneka, zdaj gre zares!**

NERON & ZBOR: **Neron, Neron, Neron express!**

Neron, Neron, Neron express!

Neron, Neron, Neron express!

Konec fantazije.

Hipna menjava »slike«.

Veš, sem včerej spet en tak navdih dobiu

kot en glas, k se nekak je u mene naseliu,

narekvou mi prov počas, pa sem napisou spev,

k ga m dons zvečer na žuru pr Otu zapeu.

Akte!

Akte se zvije k Neronu.

*Neron in Akte se razigrana
odideta preobleč za žur pri Otu.
Očitno sta ljubimca.*

*Seneka ostane sam.
Pobere in bere Neronov govor.*

6. VSAK CESAR

SENEKA: In ker cesar vsak, četudi že dolgo ne mlad,
mora ob sebi imet več najodličnejših mož,
dobrotna usoda mi je dala najžlahtnejši cvet,
da bo po volji bogov cesarju v pomoč filozof.
Seneka me je naučil, kaj je svet in kaj je Rim.
Seneka zdaj me bo učil prvih vladarskih veščin.

*Vstopi Agripina.
Očitno je zadnji del poslušala.*

AGRIPINA: Ha ha ha ha ha ha ha ha!

Znamenito skromni Seneka!
Bi te v zvezi z jutrišnjim govorom vprašala,
a je tud o materi v njem kakšna hvala?

*Seneka očitno hoče nekaj
reči, a ga Agripina z gesto ustavi
in nadaljuje.*

RADA BI SE POMENILA S TABO

AGRIPINA: **Anej, rada bi se pomenila s tabo.**

Ni mi všeč, da Neron hod s to babo!

**To, da kaže z njo se naokrog,
za cesarjev ugled se ne spodob!**

Nč me ne mot, karkol z njo ma,

**dokler dela to skrivaj in doma.
Ne more pa z bivšo sužnjo živet,
kot da je ljubica! Red je pač red!
Zato mu kot učitelj povej,
naj ne podira družbenih mej.**

SENEKA: Tukaj sem pa jaz na žalost brez moči.

AGRIPINA: Kriv si ti in tvoji nauki o enakosti ljudi!

SENEKA: Enak je vsak zase, ne za zunanji svet!

AGRIPINA: Kar se da na več načinov razumet.

**In tud mi ni všeč, da hod pet na zabave,
zahtevam, da mu te norije zbiješ iz glave!**

SENEKA: Nekoč se je s tem ukvarjal Orfėj.

AGRIPINA: Nekoč je že mem, zdej je pa zdej!

**Zato mu kot učitelj povej,
naj ne podira družbenih mej.
Umetnost je isto k šport,
koristna le za vzgojo otrok.
Za odrasle se pa ne spodob,
s tem naj se ukvarja družbeni rob.**

NA NJEGA NIMAM VPLIVA

SENEKA: Žal na njega nimam vpliva,

**trmast je in samosvoj.
Tudi name se več ne ozira,
za njega sem navaden gnoj.**

AGRIPINA: Druži se v glavnem le še s sužnji,

**vsi ob njem so črni in južni.
Njih poslušā,
jim mandate deli.**

Počne vse več stvari,

k jih ne počno patriciji!

SENEKA: **Prosil me je, naj sestavim zakon,**

da se rimski državljani lahko bo poročil z osvobojenko.

AGRIPINA: **A ti mene zajebavaš?**

Da slučajni ne bi!

Nisem te rešila in za Neronovga učitelja vzela,

da bo ena smrkla več časti ko jaz imela!

In za take ideje si ti kriv,

ker si ga svoje nauke uči!

Agripina odide.

Seneka se zamisli.

Mogoče gre zapisati svoje misli.

SENEKA: **Bojim se, da prihaja čas,**

ko rimska velesila

v svojem lastnem blišču bo počasi zgnila,

se zadušila.

Zelo težko je ohraniti trezno glavo,

če misliš na profit in slavo.

In slavni Rim

bo le spomin.

Napihnen dim –

za njim ostane le kup ruševin.

7. ŽUR PRI OTU

INSTRUMENTAL – Sprememba scene

Nekje na sredi instrumentala ...

Slika – Na Otovem žuru

Pri gostiteljih Otu in Popeji

je maksimalen zbor: obiskovalci žura,

sužnji natakari.

Vsi v pričakovanju.

*Ob spremembi glasbe
Neron vstopi s svojim spremstvom,
Akte in Tigelinom v rdeči tuniki.
Oto napravi neko gesto
totalnega spoštovanja – dvigne obe
roki ali kaj podobnega.*

POZDRAVLJEN VLADAR

OTO: Pozdravljen, vladar.

NERON: Ne seri, Oto! Kakšen vladar!

**Tle sem kot pesnik in interpret.
Ne vladat, pršu sm pet.
Zato me, prosim, v taki sceni,
tko zdej kt zmeri,
pozdravlej: »Pozdravljen, genij!«**

OTO / VSI: Pozdravljen, genij.

UMETNIK, DA MU PARA NI

OTO ga ponosno predstavi:
**Odkar drži se pevskih pravil,
je izbrusil svoj stil.
Več znotraj Rima konkurence nima.
Trenira vsak dan, tako zelo je zagnan.
Naš genij čisto vse pretrpi,
samo zato, da glas krepí
v čast in slavo umetnosti.**
*Neron zgrabi po sadju,
Tigelin ga skrbno ustavi.*

**TIGELIN & PRETORIJANCI: Sadje je le takrat,
ko ga lahko gre skoizat.**

**TIGELIN: Klistira se, za tem kar nekaj ur leži
Ga poleže in mu**

položi svinčene plošče na prsi.

TIGELIN & PRETORIJANCI: **in na prsih ma svinčene uteži.**

*Neron hoče zbranim nekaj reči,
Tigelin ga ustavi.*

TIGELIN: **Z glasom mora varčevat
in zdej ne sme več klepetat.**

OTO: **Umetnik, da mu para ni!**

POPEJA: **Kakšna čast je doletela mene,
da imam moža, ki te pozna,
in sem še jaz spoznala tebe.
Z obiskom si nas počastil nocoj.
Na kolenih prosim te, zapoj.**

*Neron se z mimiko brani
kot sramežljiva nevesta.
V resnici komaj čaka.*

VSI: **Neron! Neron! Neron! Neron!**

*Neron le vzame z ležišča kitaro in
šepne Tigelinu. Ta najprej z gesto
utiša prisotne, nato ...*

*Sužnji privlečejo steno z okovi.
Neron se da prikovati nanjo in z umetnim
glasom zapoje. Pomaga mu »statistka«
Akte, z orlom mu kljuva jetra.*

8. PROMETEJ

NERON: **Sam! Na pečini prikovan!**

**Reže težko me železo,
tako plačujem božjo jezo.**

**Orel! Oh, ta vedno lačni orel
iz mene kljuva že stoletja,
vsak dan čisto sveža jetra.**

**Gorim, od žarkov ožgan gorim,
trpim, jaz Prometej, trpim!**

**A nič, prav nič se ne kesam,
da sem ravnal kot dobri Bog
in sem človeku ogenj dal,
da bo ta svet lahko zažgal!
Me maščeval! Maščeval!
Moje muke maščeval!**

*Vsi zaploskajo. Neron »skromno«
zadovoljen, kot bi hotel povedati,
da to še ni čisto izdelano.
A mu vendar godi.
Sužnji odpeljejo skalo.*

OTO: Ne vem, kako da te oblast nč ne pokvar.

Ko poješ, maš v očeh še zmerej isti žar.

NERON: In kakšen se vam zdi moj glas?

9. TVOJ GLAS

POPEJA: **Tvoj glas je res ganljiv,
nov up nam dviga v srcih.**

OTO: **Tvoj glas bo preglasil
grenak spomin
na skregan Rim.**

POPEJA: **Tvoj glas je prepričljiv,
še zdaj me boža v prsih.**

OTO: **Tvoj glas, ko si zavpil,**

TIGELIN: **te kar zbudi.**

POPEJA: **Doni od čutnosti.**

OTO / TIGELIN: **Te poživi.**

VSI & ZBOR: **Res lepo, da vodi nas poet.**

Da naš cesar končno je estet.

POPEJA: **Srečna sem, ker vem, da s tabo bo**

VSI & ZBOR: **v Rimu nam živet lepo.**

POPEJA: **Tvoj glas ...**

TIGELIN: **Je božji dar.**

POPEJA: **Se strinjam.**

TIGELIN: **Nastop ...**

POPEJA: **Res imponanten.**

OTO: **Markanten.**

ZBOR: **Tvoj glas ...**

POPEJA: **Dokaz, da si rojen vladar.**

TIGELIN: **... je dar ljudem.**

VSI & ZBOR: **Verjem, da vsi**

smo res navdušeni

nad tem.

Res bi bil zločin ...

OTO: **... škandal!**

VSI & ZBOR: **... da nas ne osrečuješ z njim.**

NERON: **Misl, da bom zdej**

nastopau bistven več ...

POPEJA: **Še več.**

NERON: **... kot prej.**

VSI & ZBOR: **Le dej!!!!**

NERON: **Sej res. Kje je hrana!**

Jaz sm odpeu, jaz sm svoje naredu,

postiu sm se prej, zdej bom pa jedu.

POJEDINA

Neron si ogleduje hrano.

Hlastavo, z guštom.

NERON: **Olala!**

Kaj pa je to za ena packarija?

OTO: **Koža, rilčki, repki in krepeljci v odprti maternici,**

OTO & NATAKARJI: **odvzeti jalovi prasici.**

NERON: **To poznam! To peče tud Apicij!**

Se zagleda v drugi pladenj.

TIGELIN: To je polnjeno prašičje vime!

Že kar malo lačen in tečen.

NERON: Da je polnjeno, to vem! In me sam zanima, s čem?

OTO & NATAKARJI: S stolčenimi morskimi ježki.

OTO: Bajе najboljši so peloponeški.

*Popeja z novim pladnjem,
ki ga vzame sužnji iz rok.*

POPEJA: Pustva to, vzemva žlico

in privoščva si sladico.

Neron se zazre v njene prsi.

Hruškam kuhanim, brez pešk, dodamo

popер, kumino ter pasus, likvan, med, vse zmečkamo.

POPEJA & PLESALKE: Zravn postrežemo segreta jajca.

NERON: Joj, kok mene taka hrana rajca!

Najraj zdele glavo bi zariu

v sredo kakšnih sočno zrelih sliv!

*Skoraj zarije glavo v Popejino
mednožje.*

POPEJA: Oooopa!

Instrumental.

Popeja zamigota z boki, zapleše, mu nosi hrano v usta ...

A kadar hoče Neron malo več, se spretno izmakne.

Mojstrica zapeljevanja "vroče – hladno".

Neron se baše, sužnji mu umivajo roke, brišejo usta ...

PLESNA TOČKA NA INSTRUMENTAL

Natakarji, plesalke, Popeja

10. JUNIJ SELAN

*Tigelinu pretorijanec pride
nekaj prišepnit.*

TIGELIN: Božanski Neron, naš ljubljени vladar,

**rad bi te obvestil,
da umorjen je bil Junij Silan.
Danes zjutraj pri zajtrku,
z istim strupom kot Klavdij,
zato se, božanski, govori,
da si umor naročil ti.**

Neron zmeden, vsi ga gledajo.

NERON: Kdo? Jaz?

TIGELIN: **Ne vejo, kdo drug
bi mel za to pol tok dober motiv.**

*Vstopi Agripina.
Suvereno.*

AGRIPINA: **Bil je Avgustove krvi ...**

**In da ne bi postal Avgust,
je moral Junij ta let že aprila umret.
Res neverjeten, kako zmer bolj hiti ta svet!**

*Vsi jo samo zabodeno gledajo.
Neron ne more verjet svojim ušesom,
ogorčen hoče nekaj reči,
a ga Agripina prekine in hladno nadaljuje.*

AGRIPINA: **Slišala sem, da je hrana**

**našga ubocga Junija Silana
brez okusa, pa sem naročila,
da Lukusta jo je mejčkn posolila.**

**Baje, da je pohvalu jed,
čeprov je biu v ksiht že grozen bled.
In še en krožnik naročiu
in hip za tem več ni bil živ.**

Neron besno!

NERON: **Ne morš mi prjatla ubit
in me pred tem sploh ne obvestit!**

Ne morš odločat ti o tem!

To zdej ni več tvoj problem!

Se mu hoče približati.

AGRIPINA: Jaz vem, kaj je zate dobr.

*Neron ves razjarjen zakriči in odhiti z zabave.
Akte gre z njim.*

NERON: Pust me pr mir! Aaaaa!

TIGELIN: Neron, čuvaj glas.

Instrumental – SPREMEMBA SCENE

*Neron in Akte mogoče v silhueti, kako
ponoči napadata mimoidoče.
Morda je glasba in tema dovolj.*

Slika – Sobana v Neronovi palači

11. PONOČI SKRIT V TEMI

*Seneka pri pisanju.
Vstopi Tigelin.*

SENEKA: Tigelin, kje je Neron?

TIGELIN: Ne vem.

SENEKA: **Ponoči skrit v temi napada mimoidoče ljudi.**

**Menda sta z Akte zbrcala
in oropala senatorja.**

*Noter planeta Neron in Akte,
očitno z lumparije. Še vedno imata na
sebi obleko z nastopa, samo da je ta
vsa potrgana in umazana.
Neron je slišal Senekov zadnji stavek.*

NERON: Nisem vedu, da je biu senator!

Sploh pa ...

12. NIOBA

NERON: **Zmeri, karkol si želim sprejet,**

noben v senatu noče me podpret!

Odpravu bom carine, znižu davke,

in razmetu s položajev vse pijavke!

*Seneka presenečeno gleda.
Politične iniciative od
Nerona ni vaju.*

Bogatim bom razkošje omejiu,

s tem ogromn dnarja notr bom dobiu,

Do Rima bom potegnu pristanišče

in zgradiu največje gledališče!

NERON: A si ti napisal tist tekst?

Seneko za kravatele.

Ne mi rečt, da si pozabu!

SENEKA: Napisano je še na grobo.

Sem mislil, da bi ti igral Niobo.

Ko ostane brez otrok

in jo zgrabi jok,

tu izvil bi se tvoj monolog.

A žal sem moral zadnje dni

posvečat misli in moči

za tvoj nagovor v senatu.

NERON: A m spet tisto prazno slamo mlatu?!

SENEKA: Moraš dat zagotovila,

da se Britanija bo umirila!

Je padlo sto vojakov v zadnjem tednu dni

in še sam prokonzul skupaj s stražami!

Bo treba okrepiteve tja poslat,

kar mora it obvezno skoz senat.

NERON: In za take bedarije moram jaz utrujat glas,

ubijat svoj talent, zapravljat čas!

A ne pozab: razvoj umetnosti

je prioriteta moje oblasti.

Sploh pa se ne mislm ponižvat

in idiotom špilat bralni avtomat!

Če že pišeš govor namest mene,

brez težav lahko ga tud kdo drug prebere.

Seneka se že vidi,

da bo to on.

To je torej urejen. Brau bo Tigelin.

Tigelin presenečen, počaščen.

TIGELIN: Jaz?

NERON: **Tko da se od zdej naprej o tem zgovarjej z njim.**

Tigelin se že vidi v vlogi.

TIGELIN: **Seveda, brez težav.**

Men je vse, kar rečeš, prav.

Samo ne vem, katero togo

naj oblečem za to vlogo.

Po mojem je lahko edino zlata,

če stojim kot cesar sred senata.

Seneka zgrožen.

Privihra razjarjena Agripina.

13. KORBULON / PALANT

*Neron ta prizor brenka
na svojo liro, vadi. Jo ignorira.
Očitno se vsa politika dogaja
mimo Nerona.*

AGRIPINA: **Slišim, da v Armenijo za šefa eskadrona
nameravamo poslat Domita Korbulona!**

SENEKA: **V četah je prišlo do upora,
stvar postaja vedno večja mora.**

Je treba tja poslat nekoga,

ki ga rimska vojska kaj uboga.

AGRIPINA: **Nej bo, kar če, me ne zanima,**

Korbulona ne pustim iz Rima!

Če je treba koga tja poslat,

nej gre Umidion Kvadrat!

Neron predrzno, jezno.

Prevzame iniciativo.

NERON: **Ne more bit kriterij za poveljnika province,
a spada al ne spada med tvoje ljubimce!**

Agripina ga klofne.

AGRIPINA: **Raj poglej, s kom se goniš sam,**
še mene bo sram, če pride na dan!
Clo pr žvaleh se ve,
ktera ma pedigre.

NERON *odločno Agripini:* **Ne vem, če veš, da so inšpektorji**
odkrili pri Palantu celo vrsto goljufij.
In ker smo uvedli preiskave,
ni več šef finančne uprave.
Tudi Seneka prvič sliši.

AGRIPINA: Kaaaj??
Odstavl ste Palanta?! Tle se vse konča,
glede na to, kaj vse naredu je za vaju dva!
Nekdo, k ma velik zaslug,
se ne tretira kokr čist vsak drug.
Zato mu kak privat priliv,
boš brez besede oprostil.

NERON / TIGELIN & PRETORIJANCI: **Kako naj še naprej se ukvarja**
takšen mož z upravljanjem denarja,
ko davke iz prav vseh provinc
je goltal kakor morje svinc?
Bili smo doužni zaježit
tak nelegalen apetit!
Seneka stopi na Neronovo stran.

SENEKA: **Od tega, da je Rim razvit,**
ne more met le on profit.
Agripina klofne še njega.

SENEKA / NERON / TIGELIN & PRETORIJANCI: **Bili smo doužni zaježit**
tak nelegalen apetit!

15. POLITKA JE POSEBEN SVET

*Agripina zdaj ubere drugo noto.
Zapeljivo do Nerona.
Ga povabi, naj ji sede na kolena.*

AGRIPINA: **Politka je poseben svet,**

**ki ga je treba razumet,
in kdaj človeku take vrste
pogledat mora se skoz prste!**

**Tle ni važen, kaj je res,
ampak kdo ma vse skup čez.
Vem marsikej o marsičem,
jest ti lahko velik povem.**

Ga malo poboža po laseh.
**Men verjem, jest te naučim,
kako je treba vodit Rim,
ker če se kdo na to spozna,
se jest, k sm že zraven bla!**

**Je treba znat, kaj komu dat
in komu vzet, da ohran se red,
da mate ti in tvoja stran
vse več in več iz dneva v dan.**

**Le naj ta vajin večni več
za druge ni preveč boleč.**

**Kr men verjem, jest te naučim,
kako je treba vodit Rim!**

Ga strastno poljubi.

NERON: **Od nekdan sem želel dojet,**

**med kaj je Ojdip bil razpet!
In doživeti njegovo strast,
za svojo osebno igralsko rast!**

**Zdej je cajt, da dvignem Rim
do tragedičnih višin!**

*Se začneta še bolj erotično
poljubljati in otipavati.*

INSTRUMENTAL

SENEKA: Hkm, hkm.

Jaz grem.

*Seneka in Tigelin odideta.
Neron še zakliče za njim.*

NERON: In lot se čimprej pisanja,

komej že čakam, da postanem Heraklej!

15. NE MOT ME, DA OBVLADA

Agripini.

NERON: Sej drgač mi je zoprn, ampak pisanje pa obvlada.

*Agripina zdaj ubere taktiko
diskreditacije Seneke in si tako
pridobi nazaj vpliv nad Neronom.*

AGRIPINA: **Ne mot me, da obvlada, ampak da vlada!**

In tega jaz seveda ne bom pustila!

**Ti si slep in sploh ne veš,
kaj se s tem čistunom greš.**

**Izkorišča ta tvoj pevski žar,
da lohk stoično kasira dnar.**

NERON: **Posluš, se teb sploh sanja,**

kolk ma on vseh vrst znanja.

AGRIPINA: **Da na tvoj račun k svina bogati,**

veš kaka posestva ma v Kampaniji.

NERON: **Jaz tiste, ki jih potrebujem,**

pošten in dobr obdarujem.

**Ker treniram in si šolam glas
mi za pisanje zmanjka čas.
Sploh pa sem premlad
za vsestranski besedni zaklad
in Seneko je v tem za občudovat!**

AGRIPINA: **Še mal pa nam vsilu bo svoj red,
samo zato, ker ti želiš si pet.**

NERON: **Kjerkol nastopm, zablestim,
povsod pohvalo in venc dobim.**

AGRIPINA: **Da javno hodš krult okol in cvilt,
k poslušanju je ljudstvo treba silt.
In, Neron, to se ne spodob
za plemenit Avgustov rod.**

NERON: **Hočeš reč, da ti moj glas ni všeč?**

AGRIPINA: **Men se zdi prov zoprno cvileč.**

NERON: **Ne laž, sej vem,
kako te je moj glas prevzeu,
vsakič, kadar kt otrok sem ti zapeu.**

*Neron se po otroško stisne k njej,
Agripina ga objame ...
Dotakne se njegove zlate zapestnice na desnici.*

AGRIPINA: **Ko si bil majhen, te je rešila kača.**

**In ob vzglavju tvoje postelje je pustila srajčko,
ki sem ti jo dala zvit v zapestnico.**

Resneje.

Neron, poslušaj me, še vedno sva v nevarnosti.

Še vedno so v Rimu ljudje, ki bi na prestolu raje videli Britanika.

**In se sklicujejo na Klavdijevo oporoko,
ki je sicer ni ... in je tudi ne bo nihče videl.**

*Potegne na plano oporoko in jo
skrije nazaj pod obleko.*

Neron se za oporoko ne zmeni.

V resnici ga zanima samo eno.

NERON: Kaj pa moj glas? Ti je bil vseč moj glas?

LASTEN SIN JE MAMI VŠEČ

AGRIPINA: **Ljubček, to je druga reč,**

lasten sin je mami vseč.

Tud če posluha nima nič

in cvil k mlad prašič,

njej se zdi, da žvižga ptič.

A to je bil takrat še hec,

zdej si pa že velik dec!

V rokah maš oblast,

treba bo odrast!

Cesar bije boje,

ne pa, da pleše, brenka in poje!

Neron, s svojim petjem prav težiš,

si vsem v posmeh in se otročji zdiš.

Dej verjem, da kar precej ljudi,

v Rimu poje bistven boljš k ti!

NERON: **Povej mi, kdo ma v Rimu lepši glas!**

AGRIPINA: **Recimo Paris, on ma tak strasten bas.**

*Očitno je bil tudi pevec Paris
njen ljubimec.*

NERON: **A se ti zavedaš, da na moj ukaz**

te lahko za zmer zasuje plaz?!

In mi več ne prideš pred oči!

AGRIPINA *ga spet klofne:*

Smrkovc, se tko z mamó govori?!

NERON: **Zgin že in dovol, da vodm Rim**

in živim tko, kt si to sam želim!

AGRIPINA *mu požuga s Klavdijevo oporoko:*

Ti boš vodu Rim?

Ti in tist tvoj filozof!

NERON: **Jaz tem dau poteptat!!**

AGRIPINA: **Rajš to, ko dam umrla**

od lepot iz tvojga grla.

Baje da tist, ki je gluh,

ne ve, da manjka mu posluh.

Neron znori in začne kričati!

Strga in odvrže zapestnico.

NERON: Ven!

Veeeeeeeeeeeeeeen!

Agripina se ob Neronovem

izbruhu besa le ustraši in odide.

16. ČUVAJ GLAS

Priteče Tigelin.

TIGELIN: **Božanski Neron, prosim, čuvaj glas,**

če zase ne, pa vsaj za nas.

Neron si da robček pred usta.

Tiše.

NERON: **O, hvala, da si me opozoril!**

Moj glas je izreden občutljiv.

Se spet razburi.

To je hotla! To b ji blo všeč!

Dab glas meu raskav in hreščeč.

Spet tiše.

Tega Parisa pa pr prič dobit!

Vrže robček. Naglas!

TIGELIN: **Nečesa obdolžit!**

Obsodit in izgnat?

Se spogledata.

NERON, TIGELIN: **Ubit!**

*Da Tigelinu namig naj to uredi.
Tigelin mu pobere robček, gre.*

NERON: **To zato je rekla, ker že spet
me je hotla čimbolj prizadet!!
Ljubosumna je, ker točn ve,
da vladat znam tud sam, brez nje.
Ponosno.
Na otvoritvi arene bom blesteu,
bo že vidla, k m Herakleja peu.
In le občinstvo je dokaz,
a je talent
al pa ga ni v nas.**

17. ARENA

INSTRUMENTAL – Menjava scene

*Občutek, da se arena polni, boji gladijatorjev z levi ...
Nekje na sredi instrumentala se pojavi nova scena.*

Slika – Arena s cesarjevo ložo

*V Neronovi loži že sedijo
Seneka, Oto in Popeja.*

***PLES – Gladiatorja z motornima žagama,
tepeta se dva rimska plemiča, zveri itd.***

Ovacija publike.

19. DA SLUČAJNO NE BI KDO

*Po točki v sredo arene stopi Tigelin.
Ogovori publiko.*

TIGELIN: Da slučajno ne bi kdo
med programom vstou in šou domov!

Da slučajno ne bi kdo
komu zašepetou!
Da slučajno ne bi kdo
s čim zaropotou
u trenutku, ko na odru
umetnik bo igrou!

Niti smrkat, kaj šele kaj več!
Kdor bo motu, glava preč!

HERAKLEJ

Pojavi se Neron kot Heraklej.

NERON: **Boril, kot Heraklej se bom boril!**

**In prva dvanajstih nalog
na poti, da postanem bog,
je lev, krut in hud nemejski lev,
ki vse naokrog je divje klal,
ljudi še rajši kot žival.**

*Pride lev (suženj, oblečen v leva).
Neron vanj strelja z lokom.
Puščica se odbije.
Ga udriha z gorjačo.
Suženj, ki je pod kožo leva,
vsakič, ko jih dobi, zastoka.*

**Ni mogel z lokom bit zadet,
ni hotel od gorjače umret,
ostale so mi le roké
in moje borbene srce.
Nihče ne bo pred njim več trepetal.
Zdaj ga bom pokončal!
Pokončal! Pokončal!**

*»Leva« davi in se ne ustavi.
Suženj tega ni pričakoval, zato se brani.*

*A Neron je hrust, sužnja v levu zadavi
in mu odere oz. sname kožo.*

*Izbruh ovacij!
Seneka in Oto samo šokirano strmita.*

*Akte priteče in objame Nerona.
Odideta v ložo.*

V areno pritečejo plesalke – Amazonke.

19. AMAZONKE

INSTRUMENTAL – PLESNA TOČKA

V areni nastopijo Amazonke.

Aplavz!

21. KAKO SE VAM JE ZDEL

*Neron že v svoji loži, z okrašeno Akte.
Ob njiju tudi Tigelin.*

NERON: **No, kako se je pa vam zdel?**

DRZNA UMETNINA

*Program v Areni spredaj se nadaljuje.
Ikarjev let.
Oto ne ve, kako bi ubesedil,
nekoliko v zadregi.*

OTO: **Vse od groze in krvi**

TIGELIN: **do visoke umetnosti,**

OTO: **od zveri pa do bogov**

TIGELIN: **se je prepletel v en sam šov.**

Men se je zdel, da je zares,

kr čutu sem pomoč nebes.

OTO: **Igrou je že ogromen vlog,**

TIGELIN: **a je najbolši, ko je bog.**

Seneka in Oto zgrožena.

*Popeja iskreno,
a s svojo računico naklonjenosti.*

POPEJA: **Vse čestitke, prav zares,
tako za petje, kot za ples.
Vrhunska igralska umetnina,
ki nam ne bo šla iz spomina.**

SENEKA: **Kot tudi to, da plemski stan
je bil precej poniževan**

OTO: **in sta se kot gladiatorja
pomerila dva plemiča.**

POPEJA: **Tečnobe zmerej nekej mot!
Napake najdejo povsod.
Spektakel je biu fascinanten,
glih zato, k je biu šokanten.**
Seneka mu da namig.

OTO: **A to, da s tabo v publiki
Akte namest Oktavije sedi,
verjem, da ni nedolžna reč
in marsikomu ni všeč.**

*Ikar nesrečno prileti in pade
na tla tik pred ložo,
tako da ob padcu s svojo krvjo
pošprica cesarja.*

NERON: **Sej nism nor, da b z mano bla
dons tle Oktavija.**

SENEKA: **Z njo si vendar poročen
in to ima v družbi nek pomen.**

NERON: **Ne vem, zakaj sploh treba blo
se mi je poročiti glih z njo!**

SENEKA: **Ker je Klavdijeva hči.**

NERON: **Klavdija več ni.
Zato tud nje ne rabm več.**

TIGELIN: **Zmeri, kadar teče kri,**

joka in si zatiska oči.

Karkol vid, takoj zardi.

Kako nej človek tle z njo sedi?!

*Ikarja, ki je strmoglavil
pred ložo, pobirajo s tal.*

OTO: **Ene strah je, da od zdej**

več ne bo socialnih mej.

SENEKA: **Bivša sužnja – cesarica**

OTO / SENEKA: **kar nevarna je novica.**

Pokaže Popejo.

OTO: **Neron, men verjem, tud modra kri**

polna divjih je strasti

in se prov ornk razživi.

TIGELIN: **A ja? A res? A mu jo daš?**

OTO: **No, ne. Za koga me pa imaš?**

NERON: **Za prjatla, k mu ni vseen,**

kaj narod misl si o men.

Se malo ustraši za Popejo.

OTO: **Sej, če t je Akte tko zlo všeč,**

je to res čist sam tvoja reč!

*Neron in Popeja se
spogledujeta. Obema ideja
očitno paše.*

NERON: **Ne, ne, če se res ne spodob,**

da cesar z osvobojenko hod,

se moram temu pokorit

in kakšno plemkinjo dobit.

*Odrine Akte, vse s hitro gesto
odslovi. Tigelin poskrbi, da se res
umaknejo. Neron zgrabi Popejo
in jo začne strastno poljubljeni.
Ona se seveda ne brani.*

21. KADAR SI OB MEN***INSTRUMENTAL – Menjava scene***

Nekje na sredi instrumentala ...

Slika – Neronova spalnica

Neron in Popeja na postelji.

POPEJA: Kadar si ob men

in v oči ti zrem

želim se skrit, potopit

v tvoj močan objem.

Vsa se s tabo zlit,

nikdar te spustit,

te podpret spet in spet,

čist do konca it.

A ti ne bi rada bla

enonočna ljubica!

Rada te imam,

všeč si mi,

a jaz nobenmu se kr tko ne dam.

NERON: Kadar si ob men,

moj glas ma lepši zven,

si navdih, muza, stih ...

sem kot prerojen.

Tvoj obraz bo vlit

na vsak ženski kip,

vsak Rimljan te vsak dan

moral bo častit!

Vse to od strani opazuje Akte.

Pobira svoje stvari in odide.

NERON: Ti boginja, jaz bom bog!

POPEJA: **To mi ni zadost!**

NERON: **Z mano šla boš vsepovsod.**

POPEJA: **Hočem, da si moj soprog!**

NERON: **Ženska, kot si ti!**

POPEJA: **Je zate!**

NERON: **Čist nov svet.**

NERON / POPEJA: **Za zmeri hočm te ob seb imet.**

NERON: **Ti boginja, jaz bom bog!**

POPEJA: **To mi ni zadost!**

NERON: **Z mano šla boš vsepovsod.**

POPEJA: **Hočem, da boš moj soprog!**

NERON: **Ženska, kot si ti!**

POPEJA: **Je zate!**

NERON: **Čist nov svet.**

NERON / POPEJA: **Za zmeri hočm te ob seb imet.**

INSTRUMENTAL – ljubimkanje.

22. KALIGULA

*Zmoti ju Tigelin,
skrajno prestrašeno in previdno,
a s pomembno novico.*

TIGELIN: **Sej ne bi te želeu strašit,**

te pa le moram opozorit,

da po mestu se šušlja,

da si isti ko Kaligula.

NERON: Kaligula?!

*Neron to doživi kot temo za svoj novi hit.
Scena se v hipu spremeni v koncertni oder,
kjer se odvije njegova fantazija.
Kot pri Neron Express. Band in vse.*

On je ves čas ukazvou,

dat kej od sebe pa ni znou.

**Ni plesou, peu, ni kitare igrou,
ni s konjsko uprego tekmovou.**

**Je sebe meu za boga,
a kdor je bog, tud nekej zna.
Da pred njim vse trepeta,
Še ni dokaz za obstoj boga.**

NERON & ZBOR: **Na videz bog, očitna žvau!**

Odzunej zlat, odznot krvav!

NERON: **Le stopu je na piedestal**

NERON & ZBOR: **in vsi so v grozi trepetal.**

**Prpravu narod je, da čut,
kako je svet v resnici krut.**

NERON: **Za to Kaliguli vsa čast,**

NERON & ZBOR: **a to še ni božanska oblast!**

NERON: **»Senator konj«, p no v rt.**

**Ns dveh ne morš skp dt.
Sej je tud on frajer biu,
sam mal je s svetom stik zgubiu.**

NERON & ZBOR: **Prpravu narod je, da čut,**

kako je svet v resnici krut.

NERON: **A to, da pred njim vse trepeta,**

še ni dokaz za obstoj boga!

NERON & ZBOR: **Jaz bom dirkou, plesou, peu,**

jaz bom umetniško blesteu.

NERON: **Pokazou bom svoj božji dar,**

jaz bom dejansko živ oltar.

*Scena se v hipu spremeni nazaj
v Neronovo spalnico.*

23. PROSIM, NE MI JE VZET

*Vstopi Oto, ves strt pride
prosit za Popejo.*

**OTO: Te prosm, ne mi je vzet.
Brez nje mi je težko živet.
Jaz Popejo rad imam.
Neron, brez nje sm tko sam.**

**NERON: Ni šans! Ta huda mrha
zna pelat me do vrha.**

OTO: S tabo zato je, ker si vladar.

NERON: Zakaj je z mano, mi ni mar!

JAZ JO POZNAM

*Popeja v postelji vse to poslušā.
Očitno uživa v tej za Ota skrajno
ponižujoči situaciji.
Oto poje Neronu, a gleda njo.*

**OTO: Zmer je bla solist,
strašen egoist,
sam kjer bi bla korist,
tam se je dala čist.
Tud več pogledala ni nazaj.

Ji mar ni bil slab glas,
ko sem nastopu jaz,
pustila je moža
in otroka majhnega.
Naprej našteval ne bi raj.
Se obrne k Neronu.
**Neron, jaz jo poznam!
Verjem mi, jaz jo poznam!
A ta patricijska gospa je vse, kar imam.
Jaz jo poznam!****

**Neron, jaz jo poznam!
In še zmeri mam jo rad,
težko mi bo brez nje ostat.**

**Zato vprašat sm pršou,
kdaj bo spet pršla domov.
Sej je bla že z drugimi,
a je pršla, zdej pa je ni,
že grozen doug je ni.**

Neron, jaz jo poznam!

NERON: Verjem, tud jaz jo poznam!

Kaj vse lohk ena dama zna in je pr tem ni nč sram.

Jaz jo poznam!

OTO: Ne kot jaz jo poznam!

Brez nje mi je težko it spat.

NERON: Pa sej je dost tud drugih bab.

Na Popejo kar pozab!

SE HECAŠ?

OTO: Se hecaš?

NERON: Ne. Zakaj bi se?

OTO: A sm ti kej naredu?

NERON: Ne da bi vedu.

A če si, bom hitr zvedu.

OTO: Sem mislu, da sva prjatla.

NERON: Če ne bi bla, tud tebe jutr več ne bi blo.

Tko boš šou pa za prokonzula v Luzitanijo.

A nouš nč reku hvala?

OTO: Hvala.

NERON *samo njemu*: In seveda boš lahko še zmer njen zakonski mož.

Ga objame,

*»prijateljsko« poljubi
in porine ven.*

24. RUBELIJ PLAVT

OTO *se na vratih še obrne:*

**Govori se, da te je treba ubit
in za cesarja razglasit
Rubelija Plavta, k zadne dni
s tvojo materjo živi.**

*Oto odide.
Neron se prestraši.
Popeji njegov strah pride prav.
To je njen trenutek.*

POPEJA: **Neron, ni mi vseen,**

**zate me skrbi,
snuje se zarota,
tokrat si na vrsti ti.**

*Potihem računa, da bi postala
cesarjeva žena. Ve, da dokler bo
mama živa, se ne bo smel ločiti
od Oktavije, zato ga prefinjeno
spletkarsko naščuva na mamo.*

**Rubelij Plavt te lahko nadomesti,
eden redkih je, ki še živi
in je Avgustove krvi,
in tvoja mama ga je zapeljala,
da na oblasti bi ostala.**

**Razširja govorice, da si otrok,
odvisen od ukazov drugih,
med ljudstvo in generale tudi.
In ko se Agripina nate sprav
zlo dobr veš, da to ni zdrav.**

Ne morš bit vse življenje otrok,

živet v senci mamine moči.

Čas je, da se je osvobodiš.

NJEJ BI SE MOGL KEJ ZGODIT

*Neron zagrabi
kot riba za vabo.
Popeja ga posede k sebi na posteljo.
Pretkano, mirno.*

**POPEJA: Vem za mojstra, ki je zvit,
znal bo speljat in prikrit,
da umor bo zgledal kot nesreča.
Da ne pade suma sled,
niti senca, niti smet,
za kak brodolom na tvoja pleča.
Se mu kar zasvetijo oči.**

NERON: Brodolom.

*Neron zacinglja.
Pokliče Tigelina.*

25. POMORSKA NESREČA

INSTRUMENTAL – menjava scene

*Lahko efekt, kot privid v noči – načrtna pomorska nesreča,
v kateri naj bi utrpela Agripina.
Lahko tudi v temi samo zvok.*

Slika – Sobana v Neronovi palači

26. PRIZOR JE BIL MENDA GROZLJIV

*Neron v svoji sobani,
ves nervozen čaka na izid.
Noter plane Seneka.*

SENEKA: Prizor je bil menda grozljiv!

**Ladja se je potopila
in mama z njo vred potonila,
kar je gledalo precej ljudi,**

samo še o tem se govori!

*Neron se dela, kot da nič ne ve o tem.
Seneka nadaljuje, ve, koliko je ura.*

Menda sta na obali stala

dva vojaka in čakala.

Neron ne zdrži več pretvarjanja.

NERON: **Povej že, kaj sta z njo naredila!**

SENEKA: **Ko s plavanjem se je rešila,**

z vesli sta se je grobo lotila,

a je na koncu pobegnila.

NERON: Pobegnila??!!

*Ponosno vstopi Tigelin
z Rubelijevo glavo.*

TIGELIN: **Tu je Rubelijeva glava!**

Pazi, ker je še krvava.

Ogleduje glavo.

Precej prestrašen in zgubljen.

Ne vem, kaj tazga vidla je na njem.

Govori glavi.

Si mislu, da boš venc dobil?

Bi mogu bit pa mal bl živ!

Zakotali glavo po tleh.

NERON: Seneka prav, da je mama pobegnila!!

TIGELIN: Pobegnila??!!

To nisem jaz organizirou.

To se je peti vod blamirou.

27. NE DA KDAJ REKEL BI MI HVALA

*Vstopi Agripina,
vsa pretepena in strgana.
Za njo pretorijanci z vesli.
Neron z odvratom*

do mame gleda situacijo.

AGRIPINA: **Zmer sm bla pripravljena**

**se ulešt, da b kam pršla
in da cesar si postal,
je moral past kr nekej glav!**

**Vem, da to ni taka stvar,
to dela marsikir vladar,
a jaz sem res dosledna bla,
da midva bi na vrh pršla.**

*Neron si natoči
in ravnodušno pije vino.*

**Klavdija sem poročila,
omrežla in pregovorila,
da te proglasu je za sina,
in prec zatem ga zastrupila.**

**Tko sem sina spravla gor,
a je sin na žalost nor!
In zdej, kot kaže, bom končala,
ne da bi mi kdaj rekel hvala!**

*Neron da namig, pretorijanec
jo do smrti počí z veslom po glavi.
Neron gre do nje, jo prime in pošlata.*

NERON: **Dobra je, še zdej me mika,**

čvrsta in glih prov zalita.

NERON, TIGELIN, PRETORIJANCI: **Kaj se more, kaj se če –**

pride čas, ko človk umre!

Mal žalvanja, to je vse!

Nej se jo čimprej zažge!

Tigelin in pretorijanci jo odvlečejo.

28. GLAVNI DOKAZ V RIMU SEM JAZ

Seneka samo zgroženo gleda Nerona.

NERON: Kaj me gledaš!

Raj napiš, kako je ona mene hotla ubiti!

SENEKA: **Treba je met kak dokaz.**

NERON: **Glavni dokaz v Rimu sem jaz!**

29. MAME MORILC

*Ob tem trpi, a v svoji tragiki
tudi neizmerno uživa.
Afektirano se ujame na Seneko,
kot da se bo ravnokar zgrudil.*

NERON: **A misliš, da men ni težko, da je men vseen?**

A ne vidš, kolk trpim in da sm čist zgublen?

**A umetnik to trpljenje mora znat sprejet
in prečiščenga ga skoz umetnost vračat v svet.**

**Napiš mi dramo, kjer bom ves ubog in strt,
ker sm brez krivde kriv za njeno smrt!**

A vidš, da nedolžnga me peče vest?

Mame morile, v resnici sm kt Orest!

*Scena se znova v hipu spremeni
v njegov koncertni oder, kot pri
Neron Express in Kaliguli.
Band in vse. Vizija.*

Takoj napiš monolog!

Furije vsenaokrog,

vse majo mamin obraz,

ptiči z masko me hočjo napast!

Mi v glavi pijejo kri!

SENEKA: **A se mu meša?**

NERON: **Au! Nehejte! To boli!**

SENEKA: **Njemu se meša!**

NERON: **Revež brezumno bežim,
skoz nore blodnje, skoz mračen spomin!
Povsod so in tega jaz več ne zdržim!**

NERON & ZBOR: **Zavesa grozних sanjskih teles,**

NERON: **to hit bo, to bo turneja Neron Express!**

INSTRUMENTAL – PLESNA TOČKA
Furije napadajo Nerona.

Scena hipno nazaj v Neronovo sobo.

NERON: Si si zapomnu? Hočem bit Orest.

2. dejanje

Slika – Neronova spalnica

1. UVERTURA

INSTRUMENTAL

2. JAZ, DA BOM OTROKA MEU

*Neron in Popeja ljubimkata v postelji,
nakar Popeja.*

POPEJA: Neron, jaz sem tko zlo srečna.

NERON: Sej tud jest zdej laži diham.

POPEJA: Dejva, prižgiva Veneri kadila,

Neron, jaz sem zanosila.

Ga katapultira.

NERON: Kako zanosila?

POPEJA: **No, a ne veš?**

Pr teh rečeh

se kdaj zgodi,

da ženska pač dobi tle not

en tak mejhn plod.

Mu da roko na svoj trebuh.

Poglej, čeprav že zdej je živ,

čez sedem lun se bo rodiu.

NERON *Sprva negotov, a se razveseli:*

Jaz, da bom otroka meu

in mu Orestejo peu?

Jo objame.

A se že ve, je sin al je hči?

Popeja preračunljivo.

POPEJA: **Sin al je hči,
v vsakem primeru je tvoja kri.**

**Tle not zdej bije mu srce,
a kje rojen bo, se ne ve.**

NERON: **Kako da ne?**

Natančn tle!

POPEJA *preračunljivo nebojlena:*

**Ker sm od Ota žena, če me nočes poročit,
bom v Luzitaniji morala rodit.
Ne morš si tega dovolit,
da tvoj prvi otrok ni zakonit.**

NERON: **No, če je tko, stvar uredim.**

Samo da pride Tigelin.

Neron zacinglja. Prihiti Tigelin.

NERON: **Midva se hočva poročit!**

TIGELIN: **Se prav ...**

NERON / POPEJA / TIGELIN: **Oktavije znebit.**

NERON: Ne bo težko.

Sm že razmišlu kako.

3. OKTAVIJA

TIGELIN: **Seneka kot Agripino
je obtožu za prevrat,
Oktavijo bo za neplodnost,
za prešuštvo in razvrat.
Pod prisego kdo lahko razkrije,
da je z njo počenjou svinarije.
Na ostudno grozovit način.**

NERON: **Ga boš že najdu, Tigelin!**

Ga objame in pošlje na delo.

INSTRUMENTAL – menjava scene

Lahko privid/efekt/silhueta, kako se znebi Oktavje.

Med instumentalom nova slika

**Slika – Sobana v vladni palači,
spremenjena v kurbišče**

*Tigelin pride Neronu gestikulirat,
da je z Oktavijo konec.
Neron veselo.*

**NERON: Kaj mi bo Klavdijeva hči,
Klavdija več ni,
zato tud nje ne rabm več.**

4. NOBEN NI ČIST

*Neron, obdan s prostitutkami.
Vstopi ogorčeni Seneka.*

**SENEKA: To, kar počneš, ni ravno prosvetljeno.
*Neron se ne zmeni zanj.***

SENEKA: V vladni palači si odprl javno hišo!

**NERON *mu flegma odgovarja:* Stroški so ogromni,
je treba met dodatno nišo.**

**SENEKA: Je res, da so v njej zaposlene
samo ugledne patricijske žene?**

**NERON: Čiste in urejene
so najbolj zaželene.
*Stopnjuje.***

**SENEKA: Na zabavah preoblečen v kože divjih zveri
grizeš spolovila zvezanih ljudi.
*Seneka pristopi tako,
da ga Neron mora pogledati v oči.***

In menda si posilil svečenico!

Vestalko, zapriseženo devico!

Neron le skoči pokonci.

NERON: **Kej narobe? Sej sm bog,
svečenice so moj delokrog,
in to brez dvoma smem.**

SENEKA: **A to ni vseč ljudem.**

NERON: **Kaj mislijo, da so,
da se vame vtikajo?!
Noben ni čist,
večina ljudi
svoje grehe le spretno prikriva in taji!**

SENEKA: **Baje, da se po novem kaznuje
z odvzemom imetja, se pravi najhuje,
nekdo le zato,
ker je oblečen v vijolično?!**

NERON / TIGELIN & PRETORIJANCI: **Omejitve morjo bit,
če čmo do zadostnih sredstev prit.**

NERON: **In, na srečo, tle zna bit
Tigelin strašansko zvit.**

TIGELIN & PRETORIJANCI: **Tik preden je izdal senat
to prepoved na njegov ukaz,**

NERON / TIGELIN: **sva vse vijolično blago prodala
pod ceno al pa clo razdala.**

NERON: Ha, ha, ha!
Še nobenmu vladarju pred mano ni jasn blo,
kaj vse mu je dovoljeno!

5. NI REVEN, KDOR JE BREZ VSEGA

SENEKA: **Ni reven, kdor je brez vsegâ,**

**ampak kdor hoče več, kot ima.
Razkošje brezmejnih naslad
vrtinči po nas in peha nas v prepad.**

**Svet resničnih dobrin
najdeš v zavetju notranjih globin,
le s krepostjo človek dobi
osebno svobodo, srečo in mir.**

*Pride Tigelin.
Seneka gre.*

6. VES RIM PODRET

NERON: Vse, kar nardim, njega zmer grozn mot!

**Da pa žvim kt capin, ga pa ne zmot!
Ne vid, da palačo tko mejhno mam,
tko mejhno, da me je prov sram.**

**In večje ne da se zgradit!
Ni prostora zarad zanikrnih mestnih kolib.**

**Sploh pa je ceu mest grozn grd,
pa bi lahko biu rajski vrt.
Morou bi dat ceu Rim podret
in ga na nov zidat začet!**

**TIGELIN: Naj Jupiter usliši tvoj bes
in nam pošlje nad Rim en ornk rušiln potres!**

**NERON: Kaj Jupiter! Tud jest sm bog
in lahko bi komot
nad mesto poslal kup nadlog!**

7. POŽAR

INSTRUMENTAL – menjava scene

*Požar! Panika, ljudje bežijo
med plameni in kričijo drug čez drugega.
Lahko efekt, kako Rim gori.*

Slika – Obzidje, Rim v plamenih

8. TROJA

Na obzidje stopi Tigelin.

TIGELIN: Božanski Neron, naš vladar,
vabi Rimljane,
zarad požara od doma pregnane,
v varno zavetje na svoje vrtove,
na koncert za trojanske bogove.

*Na obzidje stopi Neron,
zabrenka in poje.*

NERON: Tigelin, zapisuj!

*Tigelin zapisuje
navdihnjene verze.*

NERON: **Gori, gori pred mojimi očmi.**

**Ogenj šprica in kipi,
golta hiše in ljudi.**

**Umrli, marsikdo se je že scvrl!
Življenje v mukah je končal,
kdor iz mesta ni zbežal.**

**Troja je le še spomin
in jaz, Enej, iz nje bežim,
po morju išoč novih brežin,
da končno iz starih korenin
po volji Jupitra zgradim**

novo mesto Rim!

Meščani zakričijo.

TIGELIN: Ne gasite požara!

Ne motite umetnika, ki rab navdih!

NERON: **Dim, v nebo se dviga dim.**

Kamen sicer še stoji.

Mesta starega več ni.

**Troja – tragičen spomin
in jaz, Enej, iz nje bežim,
po morju, vzdolž novih brežin,
da končno iz starih korenin
po volji Jupitra zgradim
novo mesto Rim!**

Zlati Rim!

Božji Rim!

Moj Rim!

Moj Riium!

Moj Riiumiim

Riiumiiumiium!!!

*Ljudje začnejo vanj
metat stvari in ga zmerjat
Začne histerično bežat.*

INSTRUMENTAL – Sprememba scene

**Slika – Sobana v Neronovi palači
osmojena**

KDO JE ZAŽGAU

NERON: Zakaj ljudje vpijejo name, da sem požigalec?!

SENEKA: Ni čudno, da imajo te za krivca za požig.

Zaradi tebe niso mogli svojih hiš gasit.

NERON: Če sem pa dobiu navdih!

NERON: A se že ve, kdo je zažgau?

TIGELIN: Pravjo, da so bli kristjani.

NERON: Kdo so pa to?

9. KRISTJANI

ZBOR: **Verska sekta, ki veruje,**

da trpljenje odrešuje.

Verska sekta, ki veruje,

da trpljenje odrešuje.

Da je tukajšnje življenje

le priprava na vstajenje.

Nosijo v srcu mir

sred najgrozlivejših razmer,

saj vse, ki za boga trpijo zdaj,

po smrti čaka raj.

TIGELIN: **Verska sekta, ki veruje,**

da trpljenje odrešuje.

NERON: Kuga? Hočeš rečt, da jim je trpljenje všeč?

Da trpljenje te ljudi osreč?!

SENEKA: **Ni sreča v razkošju in nenehni zabavi.**

Sreča je vedno le v našem srcu in glavi.

Neron, kot sem te učil,

se je z užitkom že premnogi pogubil.

NERON: **Všeč so mi. Dobr so to nardil.**

Zdej bo nov Rim iz kamna in ne iz dil.

NERON: Tigelin! Kaj čakaš? Če so zažgal kristjani,
nej se jih čimprej polovi!

TIGELIN: Brez skrbi. Vojaki jih že aretirajo
in oni se sploh ne upirajo.

NERON: Se sploh ne upirajo?

O! To bo moj narod veseu,
k bo naenkrat tolk zabave imeu.

SENEKA: Njemu se meša.

NERON *Razgrne maketo,*
načrt novega Rima:

**Torej, lahko, recimo, s tem,
da vržem divjim jih zverem,
za ljudstvo jih na ta način
obsodim za ta grd zločin,
v bistvu pa jih nagradim,
ker so zažgal nemaren Rim,
da zdej lahko Neropolis zgradim!**

ZBOR: **Verska sekta, ki veruje,**

da trpljenje odrešuje.

Verska sekta, ki veruje,

da trpljenje odrešuje.

Da je tukajšnje življenje

le priprava na vstajenje.

Nosijo v srcu mir

sred najgrozlivejših razmer,

saj vse, ki za boga trpijo zdaj,

po smrti čaka raj.

NERON govori čeznje:

O kakšen genij sem!

Zgodi se vse, če si le zaželim.

Mene so poslal bogovi, da naredim na zemlji red
in po svoji podobi zgradim popolnoma nov svet.

**Zvečer bo na vrtovih žur
od mraka do škrlatnih ur.**

**Vsi k brez strehe so ostal,
se bodo tam zastonj krepčal.**

**Razsvetljava glavni bo špektakel,
zbor veselih živih bakel.**

**Da vidm, kako se pr živem telesu gori
za srečo v posmrtnosti.**

Ha ha ha ha!

SENEKA: Ampak dokazov, da so zažgali Rim kristjani, ni!

NERON: **Ene par pred mojimi očmi**

jih boš pržgau osebno ti!

**Da boš dobiu navdih
za kakšen tih, bolesten stih,
da, k ga bom jaz zapeu
bo avditorij obnemeu.**

TIGELIN: **Ampak če bomo zažgal tolik ljudi,
to najbrž grozn smrdi.**

NERON: **Prov maš! Obdal se bom z dišečimi solmi.**

Kristjanom pa dodaj začimbe in zeli.

O, kok se že veselim!

Me že grab nemir!

Seneki.

Ti pa glej, da prideš ke zvečer!

Tigelin odide.

10. STAR SEM POSTAL

SENEKA: **Neron, star sem postal.**

**Kar sem mogel, od sebe sem dal.
Mogoče ne bom več prav dolgo živ,
rad bi se upokojil.**

**To, kar si mi dal,
in vrtove, ki sem jih kupoval,
vse dam ti z veseljem nazaj.
Lastnina je breme, ki kvari značaj.**

Seneka odide.

Tigelin se vrne.

TIGELIN: Božanski Neron,
narod je kristjanov v areni že sit.
Za življenje se sploh ne borijo,
le neki mrmrajo in brez odpora ždijo,
da se še levom čudn zdi.

NERON: Ja kolk pa jih je?

TIGELIN: Preveč.

Kaj, če bi jih uporabl za kej bl koristnga in z njimi napolnil nekej galej?

NERON: Ne. Hočem, da grejo v svoj raj, kar se da najhitrej.

11. MUČENIKI

INSTRUMENTAL – menjava scene

*Lahko privid / efekt / silhueta – goreči kristjani,
pribiti na križe v areni ali ob glavni cesti iz Rima.*

KRISTJANI: **Mmmmmmm.**

Slika – Rim pogorišče

12. DOMUS AUREA

*Neron kaže Tigelinu in delavcem
načrt svoje palače Domus aurea.*

NERON: **Tam bo vhod in tle moj kip,
za njim bo ribnik povn rib,
ob vodi vas in za vasjo
bo gozdni pas. A nou lepo?**

NERON & DELAVCI: **V gozdu bo vseh vrst divjad –
za se spočit in se zdivjat.
Tle bo vrt in sadovnjak,
da bo prijetn dišau zrak.

Za gozdom gledališče,
zadaj dirkališče,
da tud če kdaj bo zunej sneg,
bom vadu dirke konjskih upreg.**

DELAVCI: **Domus aurea!**

NERON: **Če človk nej bo z veseljem not,
hiša mora bit komot.**

DELAVCI: **Domus aurea!**

NERON: **Bom končno žveu, kot se spodob!**

**Tam bo reka tekla skoz
in čez reko šou bo most.
Tam bo slap, pod njim bazen
in da brez fresk ne vidm sten!**

NERON & DELAVCI: **V glavni nej jedilnici
se okrogu pod ves čas vrti.
Sonce od jutra do noči
bi rad meu z iste strani.**

Na sredi najin grad,

**v perncah in zlat,
da ta otrok se ne rodi
v pomankanju in revščini.**

DELAVCI: **Domus aurea!**

NERON: **Če človek nej bo z veseljem not,
hiša mora bit komot.**

DELAVCI: **Domus aurea!**

NERON: **Bom končno žveu, kot se spodob!**

13. PIZONOVA ZAROTA

Pride Seneka z zvitkom.

SENEKA: Tukaj je tvoj Ojdip.

*Neron ga gleda z odvratom.
Pograbi zvitek.*

NERON: Pa na koncu umre?

SENEKA: Umre.

NERON: **Se bom potrudu, da se z njim boš proslaviu
še dolg po tem, ko nauš več živ.**

Ga odslovi. Seneka odide.

Prihiti Tigelin.

TIGELIN: Odkrita je bila zarota proti tebi.

NERON: Zarota, zakva?

TIGELIN: **Pravjo, da si ti kriv, da gre v Rimu vse narobe!**

NERON: Narobe? Men se zdi, da gre prov fajn.

In kdo je vse zraven?

TIGELIN: **Pizona, Orfita,**

Rufa, Petronija,

Bura, Vinicija,

Lukana, Prokula,

Flavija, Proksima,

Vestina, Ararika ...

**Ujel smo jih precej,
poizvedujemo naprej.**

NERON: Med njimi je tud Seneka.

TIGELIN: Seneka?

Tega pa jaz ne vem.

NERON: Ti pa zato jaz povem.

Zdej mi dej pa mir!

Sej veš, da imam zvečer tekmovanje improvizatorjev.

Neron vzame svojo liro in odide.

INSTRUMENTAL – menjava scene

Nekje med instrumentalom ...

Slika – Neronova spalnica (osmojena)

14. SAMA

Popeja s trebuhom.

POPEJA: **Juvinalije, že peti dan.**

Jaz noseča, on pa se zabava sam.

Kot vsak dan se ga bo napil

in ko bo pršou, bo spet težiu.

(Mogoče zadaj privid/silhueta:

Neron na slavju juvinalij.

*Očitno se tudi vlači z
drugimi ženskami.)*

Rim se veseli,

Jupitra slavi.

Z oltarjev se kadi.

Svet pleše.

Jaz pa čisto sama, sama, sama.

Tukaj čisto sama, sama, sama.

**Kot da tle sem z njim
samo zato še, da rodim.**

Sama, sama, sama.

Sama, sama, sama.

15. JUVINALIJE

*Neron plane noter.
Ves pijan se opotoče.*

NERON: Zmaga! Zmaga! Zmaga!

**Božanski je premagal vse
in juvinalije so ga ovenčale,
mojstra improvizacije!
Vsak se je pred mano skriu,
čist vse vence sm dobiu!**

POPEJA: A je treba zmer tolk pit!

NERON: Jest sm bog!

POPEJA: Si bog, a hkrati tud moj soprog.

**Oprosti, meni se to gnus!
Neron, zdej že čist vsak dan
prideš domov total pijan.**

NERON: Ne morš kr ustat in it.

Morš jim pokazat, da maš jih rd.

*Neron se hoče zvalit
k njej na posteljo.
Popeja se umakne.*

POPEJA: Pol pa vsaj drgam pejd spat.

Neron nasilno.

NERON: Da nam te zgrabu jest za vrat!

*Bolj ko se ga Popeja
otepa, bolj Neron rine vanjo.*

POPEJA: Neron, prosm, dej mi mir!

NERON: Teb nej dam mir?! Sej si moja žena!

POPEJA: **Mej mal manir!**

Dej ne obnaši se kt zver!

Neron, jaz sm noseča.

To bo nesreča!!!!

*Neron jo krepko odrine
z nogo v trebuh.*

Ugotovi, da je Popeja mrtva.

NERON: **Mrtva!**

Zavpije Tigelinu!

Prnes še eno skledo vina,

da se utopi ta bolečina!

Srkne.

16. OJDIP

NERON: **Zrihtej, da grem za pol leta pet v Ahajo,**

tam me kot umetnika sploh ne poznajo,

zorganiziri tekmovanja pevskih dram,

da pokažem konkurenci, kok veljam!

*Scena se v hipu spremeni v
Neronov namišljeni oder
z bandom in vse, kot pri
Neron Express itd.*

V areni, od sebe kaznovan Ojdip,

k svoj zločin spoznam, ne oklevam niti hip,

si iztaknem oči, sem raje slep,

sovražnik luči. V tem bi znal prov blestet.

Ko videc mi sporoči:

»Ta, ki ga iščeš, si ti!«,

sebi ostuden spoznam,

da lastno mamó za ženo imam!

Svoje usode dolžnik!

Svojga preklestva jetnik!

S tem se dotaknem ljudi!

Ti pa poskrb, da se hiša gradi!

Nej Zlati dom, k se vrnem, stoji!

Jaz pa medtem grem do grških nebes

v Ahajo na turnejo Neron Express.

Tigelin odide.

17. O, NERON

INSTRUMENTAL – sprememba scene

Nekje med instrumentalom ...

Slika – pri Seneki doma

Seneka se pripravlja na konec.

Toči vodo v posodo, brusi rezilo itd.

Ob njem njegove sužnje.

Zraven Tigelin in pretorijanci,

ki so mu izročili Neronov dekret,

da mora storiti samomor.

SENEKA: Ker tudi sam sem ga učil,

bi lahko se počutil kriv.

A takega sem že dobil,

in sem krvavi pot potil.

Strog sem in zahteven bil,

da bi čimbolje ga vzgojil.

A sem vse težje ga krotil,

ne vem, kaj bi lahko storil,

da ne bi se v to smer razvil.

O, Neron. O, Neron.

**Bil zaman je ves moj trud
in zaman bil moj pouk –
iz dneva v dan je vse bolj krut,
brezobziren in nadut.**

**Kot sem sam najbolje znal,
kar sem mogel, sem mu dal.**

**On pa že od deških let,
namesto da bi delal red,
želi v temeljih spreminjat svet.**

*Vstopijo Tigelin in pretorijanci.
Prišli so preverit, če je izpolnil
naročilo za samomor.*

SENEKA & DEKLETA: O, Neron. O, Neron. O, Neron.

Ta tvoj krvavi svet.

O, Neron. O, Neron. O, Neron.

Poskušam razumet.

**SENEKA: Ne da ga zagovarjal bi,
a rasel gor je med umori in spletkami.
Prestrašen je in nezaupljiv,
bi lahko sploh drugačen bil?**

**Kot mlad je kazal moč s pestmi,
zdaj utegne vreč te med zveri.**

Osamljen in v sebe ujet.

**In jaz ga nisem znal objet,
mu stopit v srcu led.**

SENEKA & DEKLETA: O, Neron. O, Neron. O, Neron.

Ta tvoj krvavi svet.

O, Neron. O, Neron. O, Neron.

Poskušam razumet.

Seneka si stoično prereže žile.

O, Neron.

Tišina.

Seneka kar ne umre.

DEKLETA: **Uuuuuuuu.**

TIGELIN: Kaj je zdej, a bo že šou?!

Mu da še strup v flaški.

Seneka spi, a nič.

Odneste ga v parno kopel,

da se žile razširjo in kri pospeši.

Pretorijanci ga odnesejo.

Tigelin potegne ven spisek z imeni,

koga vse je še treba pospraviti.

Munacija, Afrikana,

Natalisa, Venanija ...

18. NI LAHKO BIT OBLAST

TIGELIN: **Ni lahko bit oblast.**

vsaka moč je hkrati past.

Bolj ko si čez vse razpet,

bolj si zvezan in ujet.

Ni lahko bit oblast,

na ukaz lagat, morit in krast

in prestregat ljudski gnev,

ko bo on v Ahaji peu.

Ni lahko mi bit oblast.

Ni problem, da sem ob čast,

ne bi biu pa rad zaklan,

me že ma, da ušou bi stran!

Pa na žalost nimam kam ...

19. VRNITEV IZ AHAJE

INSTRUMENTAL – sprememba scene

MEŠČANI *ga zmerjajo.*

Nekje med instrumentalom

Slika – Pri mestnih vratih

*Neron se v velikem slogu
z vsemi venci vrne iz Ahaje.
Ljudje ga obmetavajo.*

NERON: Kakšen je pa to sprejem,
da mi ne maha skor noben?

Pričaka ga Tigelin.

TIGELIN: Na žalost si lahko veseu,
da te kdo ni s čim zadeu.

NERON: Vse oljčne vence
za vse konkurence
mi je dosodila
neodvisna strokovna žirija!

In v osmerovpregi sem olimpijski prvak!

Škoda, da mama ni dočakala,
da bi spoznala,
kako me je podcenjevala.

20. SOVRAŽNIK DRŽAVE

TIGELIN *malo zaskrbljeno*: K te ni blo, te je senat
razglasilu za sovražnika države.

**Božanski Neron, za tebe se bojim,
ne jezi se, če te opozorim;
da se ti bližajo težave.**

NERON: **Težave?**

TIGELIN: **Sovražniki države
ostanejo brez glave.**

NERON: **Senat je gnoj! Jaz sem Neron, Rim je moj!**

TIGELIN: **Bežat bo treba!**

NERON: **Ljudje me majo radi, jaz sem heroj!**

TIGELIN: **V Rimu je beda!**

Neron, besni so, vsi še zmer brez hiš.

NERON: **Bom šou na forum in zapeu.**

TIGELIN: **V Rimu hrane ni že mesec dni.**

NERON: **In bo narod razumeu.**

TIGELIN: **Dovoljen te je ubit!**

NERON: **A ni, da če človeku spodleti ...**

TIGELIN & PRETORIJANCI: **Pred mestom je že zbrana vojska.**

NERON: **Se lahko dostojno poslovi ...**

TIGELIN & PRETORIJANCI: **In vzklika generalu Galbi.**

NERON: **Se umakne stran v diplomacijo?**

TIGELIN & PRETORIJANCI: **Ave nov cesar!**

NERON: **Jaz bi šel rad v Aleksandrijo.**

TIGELIN: **Božanski Neron, vprašat grem senat,
če te želi v Egipt poslat?**

NERON: **Ja, prosm, prosm, rec jim, Tigelin!**

TIGELIN: **Božanski, že hitim
pogledat, kaj lahko storim.**

NERON: **Sam ne me, ne me ubit.**

Ne zdej, k mam u glav nov hit.

Tigelin gre.

Neron nervozno čaka na odgovor.

Panično začne iskat zlato zapestnico

s kačjo srajčko, ki ga je kot otroka varovala.

NERON: Kje je moja zapestica?!

*Tigelin se vrne in potegne Nerona
s sabo v beg skozi grmičevje.
Grmičevje lahko predstavljajo
Seneka, Agripina, Popeja, Oktavija, statisti ...
– duhovi/harpije, ki jih pomoril.*

Slika – Grmičevje

21. KAKŠEN UMETNIK Z MANO UMIRA

TIGELIN: **Bojim se,**

**da boš moral stvar
opravit sam,
če ne želiš,
da s tvojo glavo kdo keglja,
in ne strgajo te psi.**

Ljudje prihajajo po tebe.

Rajš se častno sam ubij.

Publiki.

NERON: **Jaz tega ne znam.**

Naj mi kdo pokaže, da vidim, kako in kam.

Neron poskuša samomor.

Ne morem.

Nočem še it.

Naj ne utihne moj glas. Naj ne izzveni moja lira.

A me ni škoda? Kakšen umetnik z mano umira.

*Tigelin mu porine roko,
da se končno zabode.*

INSTRUMENTAL